

מקורות פרשת מטות-מסעי ובין המצרים תש"פ למה היארציט של אהרן מסופר בתורה?

דברים לד, ח: ויבכו בני ישראל את משה בערבת מואב שלשים יום ויתמו ימי בכי אבל משה.

מסכת כלה ג: כשנפטר משה רבינו כתיב ביה 'ויבכו בני ישראל', ובאהרן כתיב 'ויבכו שלשים יום כל בית ישראל', אפילו נשים, ולא נשים בלבד אלא היו מפלשין טיט ועפר **בטף** ובוכין. תנא שמונים אלף בחורים שקרואים בשם אהרן יצאו אחרי מיטתו, ממי שרצה לגרשה וחזרה והתעברה.

4. ליקוטי יהודה פרשתנו: אבי זקני השפת אמת ז"ל ביאר: איתא בספר חסידים תל"ד מעשה באדם אחד שכשהיה אדם אחר אבל, היה חוזר לביתו בלא מנעלים, ואותו היום שמת בעצמו היה תשעה באב והלכו הכול יחפים. כן אהרן הכהן שגמל חסד עם כל ישראל, לכן נפטר בר"ח מנחם אב - הימים שכל ישראל מתאבלים, כדי שכל ישראל ישתתפו באבלותו לדורות.

5. תהלים פה, יא: חסד ואמת נפגשו, צדק ושלוש נשקו.

שמות רבה ה, י: חסד זה אהרן שנאמר 'וללוי אמר תומיך ואוריך לאיש חסידך'. ואמת זה משה שנאמר 'לא כן עבדי משה בכל ביתי נאמן הוא', הוי 'חסד ואמת נפגשו' כמו שנאמר 'וילך ויפגשוהו בהר האלוקים'. צדק זה משה שנאמר 'צדקת ה' עשה', ושלוש זה אהרן שנאמר 'שלוש' ובמישור הלך אתו'.

ליקוטי שיחות יח-2-411: פרשת מסעי היא הפרשה בה ניכר ובוילט השייכות בין פרשת השבוע לזמן בשנה בו קוראים אותה. היא נקראת תמיד בשבת מברכים אב, בר"ח עצמו או למחרתו, ובפרשה מסופר שמיתת אהרן הייתה 'בחוורש החמישי באחד לחודש'. וזאת למרות שמיתת אהרן מסופרת באריכות בפרשת חוקת, אבל זמן מיתתו הוא דווקא בפרשתנו [שנקראת בסמוך לראש חודש אב] ... בכך ישנה הדגשה מיוחדת לקשר בין חורבן בית המקדש למיתת אהרן: הסיבה לחורבן השני הייתה חטא שנאת חנם, והתיקון לכך הוא 'הוי מתלמידיו של אהרן אוהב שלום ורודף שלום' - **אהבה חנם**.

1. במדבר לג: אלה מסעי בני ישראל אשר יצאו מארץ מצרים לצבאתם ביד משה ואהרן ... ויסעו בני ישראל מרעמסס ויחנו בסכת: ויסעו מסכת ויחנו באתם אשר בקצה המדבר ... ויסעו מים סוף ויחנו במדבר סין: ויסעו ממדבר סין ויחנו בדפקה.

מורה נבוכים חלק ג פרק נ: אלו הספורים אשר סיפר בתורה שיחשבו רבים שאין תועלת בזכרם... ומזה הזכרת המסעות שיצאה שזכר מה שאין תועלת בו כלל ... [ואולם] הצורך בו גדול מאד, מפני שכל הנסים אין אמתתם ברורה רק למי שראם, אך לעתיד יהיה זיכרונם סיפור ואפשר שיכזיבם השומע... וכאשר ידע השם יתעלה שאפשר לפקפק באלו המופתים בעתיד ויחשבו שעמידתם היתה במדבר קרוב מן הישוב שאפשר לאדם לעמוד בו ... מפני זה... תִּזְקַן עֵינֵי אֱלֹהֵי הַפְּלִאִים בְּכֹאזֵר הַמַּסְעוֹת הָהֵם, שידעו גדול הפלא בשיבת מין האדם במקומות ההם ארבעים שנה.

2. במדבר לה: ויסעו מקדש ויחנו בהר ההר בקצה ארץ אדום: ויעל אהרן הכהן אל הר ההר על פי ה' וימת שם בשנת הארבעים לצאת בני ישראל מארץ מצרים **בחדש החמישי באחד לחדש**.

העמק דבר (הנצי"ב מוולוז'ין): 'בחדש החמישי באחד לחדש' - לא הודיע הכתוב לא במיתת משה ולא במיתת מרים החודש והיום כי אם במיתת אהרן? ללמדנו שאותו החודש גרם להיות לשטן לגדולת עבודת המשכן שהיה ע"י אהרן הכהן הראש, ומזה סימן לדורות דבחוורש אב יהא נחרב בהמ"ק.

דברי הימים ב לב: וישכב יחזקיהו עם אבתיו ויקברוהו במעלה קברי בני דוד **וכבוד עשו לו במותו** כל יהודה וישיבי ירושלם.

בבא קמא טז, ב: מלמד שהושיבו ישיבה על קברו.

יבמות קכא, ב: ההוא עובד כוכבים שאמר לישראל: קצוץ שחת בשבת והטל לכהמותי ואם לא - אהרוג אותך כמו שהרגתי פלוני שאמרתי לו לבשל לי בשבת ולא רצה והרגתיו. שמעה אשתו של הפלוני שאמר הגוי שהרגו ובאה לפני אביי לשאול האם מותרת להינשא? עיכב אותה אביי 'שלושה רגלים' עד שיתאספו החכמים אצלו וידון עמהם.

רש"י: 'תלתא ריגלי' - בתשובת הגאונים מצאתי כל אלו רגלים של האמוראים היינו יום שמת בו אדם גדול קובעים אותו לכבודו ומדי שנה בשנה כשמגיע אותו יום מתקבצים תלמידי חכמים מכל סביביו ובאים על קברו עם שאר העם להושיב ישיבה שם.

3. במדבר כ, כט: ויראו כל העדה כי גוע אהרן ויבכו את אהרן שלשים יום **כל בית ישראל**.